

Vår ref:
Utenrikskomiteen på Stortinget

Dato:
05.11.2007

Innlegg til utenrikskomiteen 5.11.2007

God morgen, og takk for denne anledning til å bli hørt i forbindelse med årets statsbudsjett. Som dere alle vet er Norges Fredsråd en av de viktigste arenaene for diskusjon og folkelig engasjement for fred. Som representant for ikke mindre enn 20 fredsorganisasjoner mener vi at det må innføres en ordning med grunnstøtte til denne møteplassen, og at bevilgningene til opplysningsarbeid for fred må økes, som et minimum i henhold til prisvekst.

Norge er i dag en humanitær stormakt, og en viktig bidragsyter til fred og forsoning i verden. Regjeringen har lagt opp til økt fokus på FN i sin utviklingspolitikk, med menneskerettigheter, godt styresett og bærekraftig handel som noen av sine merkesaker. Fokuset på FN viser seg også gjennom økt villighet til å delta i fredsstøttende operasjoner med en såkalt «integrated missions» tilnærming, der militære, sivile og politiske bidrag utgjør en helhet, og hvor en samlet strategisk innsats og koordinering mellom ulike nivåer er sentrale utfordringer. I tillegg til dette kommer Norges innsats gjennom diplomatiske kanaler og deltagelse i fredsprosesser, og som premissleverandør på nedrustningsspørsmål, som blant arbeidet for få på plass en internasjonal avtale om forbud mot klaseammunisjon innen utgangen av 2008.

Norge bruker i dag drøyt 11 mrd kroner på bistand og ca 9 milliarder på globale ordninger, inkludert demokrati-, næringsutvikling og forsoning. UD's samlede budsjett utgjør 2,7% av statsbudsjettet og må ses i sammenheng med de pengene som går til militær deltagelse i internasjonale operasjoner.

Norges Fredsråd arrangerte i 2007 et forberedende seminar til NATOs utenriksministermøte i Oslo. Seminaret ble åpnet av Utviklingsminister Solheim og gjennomført i samarbeid med Utenriksdepartementet og Den Norske Atlanterhavskomite. Vi vedlegget en rapport fra seminaret der sentrale utfordringer for NATO og Norge belyses.

Den 14. november arrangerer vi på nytt et større seminar under tittelen «Freds- og forsvarspolitiske perspektiver på fremtidens forsvar». Seminaret tar utgangspunkt i rapporten

fra Forsvarssjefen som offentliggjøres i dag, og ser på globale trender i bruk av militærmakt, organiseringen av vårt hjemlige forsvar, og deltagelse i internasjonale operasjoner. Hensikten med seminaret, som åpnes av Forsvarsminister Anne-Grethe Strøm-Erichsen, er å forberede politikere, fagmiljøer og aktivister til å medvirke i debatten om langtidsplan for forsvaret som legges frem til våren. Vi vedlegger program og inviterer alle utenrikskomiteens medlemmer til å melde seg på seminaret innen 7.november.

Dette er bare to eksempler på vår aktivitet som understreker Norges Fredsråds rolle som møteplass for diskusjon om nedrustning, konflikthåndtering og fredsbygging. Det illustrerer også viktigheten av å skape gode arenaer for utveksling på tvers av politiske skillelinjer. Vi ønsker å fortsette vårt arbeid med å stimulere til fredsengasjement i det norske folk, og mener at kunnskapsbaserte og synlige arenaer med bred deltagelse er viktige peilemerker for å oppnå dette.

Neste halvår planlegger vi aktiviteter knyttet til fredsbygging i Afrika med særlig fokus på kvinners stilling, Norges bidrag til Burundi gjennom fredsbyggingskommisjonen, og fredsstøttende operasjoner i Darfur. Det er viktig å understreke at slik aktivitet krever grundige forberedelser og kompetanse, noe som er vanskelig å ivareta med de meget stramme og begrensede finansieringsordningene som utenriksdepartementet legger opp til. La oss ta noen eksempler:

Fra Miljøverndepartementet foreslås det i år en økning på 5,3 millioner til frivillige miljøvernorganisasjoner. Det totale tilskuddet er på 38 millioner kroner og tilfaller miljøvernorganisasjonene som grunnstøtte.

Fra Forsvarsdepartementet foreslås det en økning på drøyt 2 millioner kroner til frivillige organisasjoner som arbeider med forsvars og sikkerhetspolitiske spørsmål. Den totale støtten utgjør 56 millioner kroner som fordeles til drift og prosjektaktivitet på bakgrunn av organisasjonenes egenart.

Til sammenligning foreslås det på Utenriksdepartementets budsjett 2,4 millioner kroner i prosjektstøtte til frivillige fredsorganisasjoner. Dette er det samme beløpet som ved saldert budsjett for 2007, uten å ta høyde for prisvekst.

Når staten bruker opptil 3% av statsbudsjettet på aktiviteter utenfor landets grenser må dette forklares til det Norske folk. Bevilgende myndigheter bør derfor se på fredsorganisasjonene som viktige partnere for å spre kunnskap og skape forståelse for de prioriteringene som ligger til grunn for utenrikspolitikken. Når Norge øker sitt engasjement i internasjonale fora bør dette også medføre en styrking av arenaer for debatt om vår internasjonale deltagelse.

Videre mener vi at det i tildelingen av disse midlene bør tas hensyn til organisasjonenes egenart, slik man har gjort ved tildeling fra Forsvarsdepartementet og Miljøverndepartementet. Grunnstøtte er særdeles viktig for å unngå konkurranse mellom Norges Fredsråd som fellesorgan og våre medlemmer, og for å sikre kontinuitet i opplysningsarbeidet. Vi forutsetter også at utenrikskomiteen er enig med oss i at midlene til «Opplysningsarbeid for fred» skal forbeholdes frivillige organisasjoner, selv om dette i årets forslag til statsbudsjett kan virke noe uklart.

Jeg takker for oppmerksomheten og tar gjerne imot spørsmål.

Frode Restad
Daglig leder
Norges Fredsråd